

کلاس‌های بدون معلم

زنگ اول دستور دولت «پزشکیان»، با ایلاغ جذب ۷۰ هزار معلم بازنشسته در کشور به صدا درآمد. وضعیت کمبود معلم در مدارس، به‌حدی بحرانی است که رئیس‌جمهور حدود یک‌ونیم ماه قبل از بازگشایی مدارس، دستور جذب معلمان بازنشسته را داده است تا جلوی وقوع یک بحران آموزشی در سال تحصیلی جدید را بگیرد. با اینکه گفته می‌شود در کل کشور ۱۷۶ هزار نفر کمبود معلم داریم، اما منابع دیگری از کمبود دست‌کم ۲۵۰ هزار معلم در کشور خبر می‌دهند. اما این بحران هرسال ابعاد بزرگتری را به خود می‌گیرد. سال گذشته، «محمدرضا فلاحی» دبیر سابق شورای تبیین دانشگاه فرهنگیان، گفته بود: «کمبود معلم در سال ۱۴۰۶ به حدود ۴۰۰ هزار نفر خواهد رسید؛ درحالی‌که رشد جمعیت در کشور هم به نقطه عطف و قله می‌رسد.»

مطالعه‌ای جدید، بر لزوم پایبندی به مفاد توافق اقلیمی پاریس تأکید دارد

نقطه بی‌بازگشت اقلیمی در انتظار زمین

این مطالعه نشان می‌دهد هر ۰.۱ درجه سانتیگراد عبور از افزایش ۱.۵ درجه‌ای دما، ریسک فروپاشی سیستم اقلیمی زمین را افزایش می‌دهد

«پیام ما» دیدگاه‌های «احمد میدری»، نامزد وزارت کار درباره لزوم «اجماع‌سازی» را بررسی می‌کند

معمار اجماع در زمین ناهموار

یادداشت درباره «احمد میدری»

احمد میدری | روزنامه‌نگار

درباره وزارت و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، مطلوب‌ترین وزارتخانه در تاریخ معاصر ایران است. توجه داشته باشید که این وزارتخانه، خیلی دیر در ایران تأسیس شد؛ در سال آخر دولت «سید محمد خاتمی»، در دوره «احمدی‌نژاد»، مهم‌ترین ابزار این وزارتخانه، یعنی بودجه حاصل از هدفمندی یارانه، به‌شکل غیرقانونی از این وزارتخانه گرفته شد و در سازمان هدفمندی یارانه‌ها متمرکز شد. در دوره «روحانی»، نگاه غالب نگاهی بازارگرایانه بود؛ نگاهی که معتقد بود رفاه اجتماعی، تابعی از شرایط اقتصادی است و نیازمند نهاد مستقلی نیست. بنابراین این وزارتخانه، علی‌رغم تلاش وزرا و معاونانش، به وزارت «شستا» تقلیل پیدا کرد. از دوره مرحوم «رئیس» هم که بهتر است صحبت نکنیم.

ادامه در صفحه ۲

مروری بر چالش‌های حکمروایی، اجتماعی فرهنگی و اقتصادی در منابع طبیعی

مانع توسعه یا حافظ سرزمین

شرایط بد اقتصادی، کاهش ارزش پول ملی، تورم، گرانی، تحریم‌های سیاسی و اقتصادی و مالی، یکی از انگیزه‌های اصلی تخریب سرزمین است

عملی شدن وعده پاریس برای برگزاری سبزترین المپیک

«دفتین‌سازی» به‌عنوان یکی از ابزارهای اصلی قالبیابی، این روزها در معرض فراموشی قرار گرفته است

روزگار سپری شده دفتین‌سازی

یادداشت

اصلاح حکمرانی با مدال المپیک

مصطفی محمدی رؤف | معاون اندیشکده سیاست‌گذاری و حکمرانی در ورزش

تعویض ۱۲۴۲ زنجیره مقرر در شبکه برق ۴۰۰ و ۲۳۰ کیلوولت اهواز

معصومه عامری - مدیرعامل شرکت برق منطقه‌ای خوزستان گفت: باهدف افزایش پایداری و کاهش خاموشی‌های ناخواسته ناشی از پدیده گردوخاک، ۱۲۴۲ زنجیره مقرر در شبکه ۴۰۰ و ۲۳۰ کیلوولت محدود شهر اهواز در قالب پروژه‌های اصلاح و بهینه‌سازی شبکه تعویض شد.

به گزارش روابط‌عمومی شرکت برق منطقه‌ای خوزستان، علی‌اسدی بیان کرد: برای بهبود قابلیت اطمینان شبکه ۴۰۰ و ۲۳۰ کیلوولت در محدوده شهر اهواز، ۱۲۴۲ زنجیره مقرر سیلیکونی جایگزین مقره‌های پرسینلی شد. او افزود: از این تعداد، ۱۰۹۴ زنجیره مقرر سیلیکونی جایگزین مقرر پرسینلی خطوط ۲۳۰ کیلوولت نیروگاه رامین سپیدار و اهواز ۲ کربت و تعداد ۱۴۸ زنجیره مقرر در خط ۴۰۰ کیلوولت شمال غرب - مهزیار شده است.

انتقال آب خلخال و کوثر به مرکز اردبیل مطرح نیست

دوم میلیارد مترمکعب سطحی و مابقی آب‌های زیرزمینی است.

مدیرعامل آب منطقه‌ای اردبیل بیان کرد: در استان اردبیل بالاترین مصرف آب با ۹۳ درصد مربوط به بخش کشاورزی، ۶ درصد مربوط به بخش آب آشامیدنی و یک درصد هم مربوط به بخش صنعت است.

حیدری‌اناری افزود: تلاش بر این است تا با مصرف بهینه در بخش کشاورزی و توسعه آبیاری مدرن این میزان مصرف آب در این بخش به ۸۷ درصد برسد تا از محل صرفه‌جویی، آب آشامیدنی و صنعت در استان تامین شود.

مدیرعامل آب منطقه‌ای اردبیل با اشاره به آنگیری سه سد در استان اردبیل در سال گذشته گفت: در مجموع ۵۳ سد بزرگ در استان راه‌اندازی شده که با راه‌اندازی سه سد ظرفیت ذخیره سدها به ۵۸۳ میلیون مترمکعب رسیده است.

شناسایی ۳۷۰ فقره انشعاب غیرمجاز آب در یزد

مصارف غیرمجاز اظهار داشت: فرایند شناسایی و کشف انشعابات غیرمجاز آب در سطح استان توسط اخبار و اطلاعات مردمی، مأموران قرائت کنتور، استفاده از لیست کم‌مصرف‌ها، بررسی نوسانات مصرف در هر دوره، مقایسه مصرف مورد انتظار نیاز آبی با مصرف واقعی، پیمایش ادواری مشترکان، پیمایش و بازدید شیرآلات و خطوط آب‌رسانی، تخصیص پاداش شناسایی انشعاب غیرمجاز و به‌کارگیری پیمانکاران برای شناسایی انشعابات غیرمجاز قابل‌بررسی است.

علمدار به دارندگان انشعاب غیرمجاز آب توصیه کرد: قبل از کشف انشعاب غیرمجاز از سوی تیم‌های عملیاتی شرکت آبقا استان با مراجعه به امور مشترکین در شهرهای استان و تشکیل پرونده نسبت به قانونی نمودن انشعاب اقدام کنند.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب یزد ادامه داد: طبق قانون و دستورالعمل‌های شرکت مهندسی

کسب مقام شرکت ایران خودرو خراسان در جشنواره ملی مهارت

فهیبه صدقی - در سومین جشنواره ملی مهارت که با حضور وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی برگزار شد شرکت ایران‌خودرو خراسان به‌عنوان بنگاه اقتصادی سرآمد در حوزه مهارت‌آموزی، موفق به کسب نشان ملی مهارت، گواهی نشان و تندیس جشنواره گردید. این جشنواره به‌صورت سالانه در چهار محور شامل بنگاه‌های اقتصادی سرآمد در حوزه مهارت‌آموزی، فعالان و پیشگامان مهارت‌آموزی، خیرین مهارت و سفیران مهارت برگزار و از برگزیدگان هر حوزه تجلیل می‌گردد. شرکت ایران‌خودرو خراسان در این دوره به دلیل اقدامات شایسته‌ای از جمله انجام برنامه‌های مدون آموزشی برای همه سطوح سازمانی، راه‌اندازی مراکز آموزش جوار کارگاهی و از همه مهم‌تر متولی برگزاری رویداد ملی مسابقات مهارت رانندگی لیفتراک به‌عنوان بنگاه اقتصادی سرآمد معرفی و نشان ملی مهارت را کسب کرد.

آگهی تجدید مناقصه

شماره ۱۴۰۳/۲

شرکت مخابرات ایران، منطقه مازندران:

با موضوع ترمیم مسیر حفاری رزن به بلده شهرستان نور

جهت کسب اطلاعات بیشتر به نشانی: Tci.ir یا mn.tci.ir مراجعه نمایید.

روابط عمومی مخابرات منطقه مازندران

مروری بر چالش‌های حکمروایی، اجتماعی فرهنگی و اقتصادی در منابع طبیعی

مانع توسعه یا حافظ سرزمین

شرایط بد اقتصادی، کاهش ارزش پول ملی، تورم، گرانی، تحریم‌های سیاسی و اقتصادی و مالی، یکی از انگیزه‌های اصلی تخریب سرزمین است

وزارت جهاد کشاورزی به‌عنوان یک دستگاه اجرایی «مصرف‌کننده منابع طبیعی» و متولی تأمین «امنیت غذایی»، نمی‌تواند در زمینه حفظ منابع طبیعی نقش جدی و مؤثری داشته باشد و بهتر است که بخش منابع طبیعی مستقل شده و از بدنه وزارت جهاد کشاورزی جدا شود.

محیط‌زیست (که از نظر ایشان، «محیط ایست» است و مانع توسعه) و سازمان منابع طبیعی و آب‌خیزداری کشور. (که از نظر ایشان، «موانع طبیعی» است و مانع توسعه)

۳- بی‌ثباتی قوانین و مقررات و در نتیجه افزایش ریسک و کاهش انگیزه در بین بهره‌برداران و سرمایه‌گذاران.

۴- ضعف هماهنگی بین‌بخشی (در سطح دولت و حاکمیت) و کم‌توجهی به انسجام سازمانی و لزوم هم‌افزایی و همکاری بین‌بخشی که هم سبب اتلاف منابع می‌شود (بدلیل انجام کارهای موازی و یا دوباره‌کاری و یا پراکنده‌کاری) و هم سبب کاهش کارآمدی نهادهای متولی حفظ محیط‌زیست و منابع طبیعی می‌شود (چطور می‌توان انتظار داشت که یک دستگاه دولتی در زمینه حفظ منابع طبیعی موفقیتی به دست آورد، حال آنکه چند دستگاه دیگر، به‌پایه‌های مختلف راه‌سازی، پل‌سازی، ساخت تونل، سدسازی، ساخت شهرک صنعتی، احداث خط لوله انتقال آب، نفت، گاز و یا معدن‌کاوی و نظایر آن، منابع طبیعی و محیط‌زیست را تخریب کنند؟! انتظار می‌رود که همه دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی، در زمینه کمک به بخش منابع طبیعی برای حفظ بهتر این منابع حیاتی و بهره‌برداران اصلی و پایدار از آن‌ها، تلاش جدی و مؤثری داشته باشند

محیط‌زیست (که از نظر ایشان، «محیط ایست» است و مانع توسعه) و سازمان منابع طبیعی و آب‌خیزداری کشور. (که از نظر ایشان، «موانع طبیعی» است و مانع توسعه)

۳- بی‌ثباتی قوانین و مقررات و در نتیجه افزایش ریسک و کاهش انگیزه در بین بهره‌برداران و سرمایه‌گذاران.

۴- ضعف هماهنگی بین‌بخشی (در سطح دولت و حاکمیت) و کم‌توجهی به انسجام سازمانی و لزوم هم‌افزایی و همکاری بین‌بخشی که هم سبب اتلاف منابع می‌شود (بدلیل انجام کارهای موازی و یا دوباره‌کاری و یا پراکنده‌کاری) و هم سبب کاهش کارآمدی نهادهای متولی حفظ محیط‌زیست و منابع طبیعی می‌شود (چطور می‌توان انتظار داشت که یک دستگاه دولتی در زمینه حفظ منابع طبیعی موفقیتی به دست آورد، حال آنکه چند دستگاه دیگر، به‌پایه‌های مختلف راه‌سازی، پل‌سازی، ساخت تونل، سدسازی، ساخت شهرک صنعتی، احداث خط لوله انتقال آب، نفت، گاز و یا معدن‌کاوی و نظایر آن، منابع طبیعی و محیط‌زیست را تخریب کنند؟! انتظار می‌رود که همه دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی، در زمینه کمک به بخش منابع طبیعی برای حفظ بهتر این منابع حیاتی و بهره‌برداران اصلی و پایدار از آن‌ها، تلاش جدی و مؤثری داشته باشند

محیط‌زیست (که از نظر ایشان، «محیط ایست» است و مانع توسعه) و سازمان منابع طبیعی و آب‌خیزداری کشور. (که از نظر ایشان، «موانع طبیعی» است و مانع توسعه)

۳- بی‌ثباتی قوانین و مقررات و در نتیجه افزایش ریسک و کاهش انگیزه در بین بهره‌برداران و سرمایه‌گذاران.

۴- ضعف هماهنگی بین‌بخشی (در سطح دولت و حاکمیت) و کم‌توجهی به انسجام سازمانی و لزوم هم‌افزایی و همکاری بین‌بخشی که هم سبب اتلاف منابع می‌شود (بدلیل انجام کارهای موازی و یا دوباره‌کاری و یا پراکنده‌کاری) و هم سبب کاهش کارآمدی نهادهای متولی حفظ محیط‌زیست و منابع طبیعی می‌شود (چطور می‌توان انتظار داشت که یک دستگاه دولتی در زمینه حفظ منابع طبیعی موفقیتی به دست آورد، حال آنکه چند دستگاه دیگر، به‌پایه‌های مختلف راه‌سازی، پل‌سازی، ساخت تونل، سدسازی، ساخت شهرک صنعتی، احداث خط لوله انتقال آب، نفت، گاز و یا معدن‌کاوی و نظایر آن، منابع طبیعی و محیط‌زیست را تخریب کنند؟! انتظار می‌رود که همه دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی، در زمینه کمک به بخش منابع طبیعی برای حفظ بهتر این منابع حیاتی و بهره‌برداران اصلی و پایدار از آن‌ها، تلاش جدی و مؤثری داشته باشند

اهمیت منابع طبیعی و محیط‌زیست و بی‌اطلاعی از «خدمات اکوسیستمی» و ارزش‌های بازاری (تجاری) و غیربازاری (غیرتجاری) آن‌ها و در نتیجه، اکثراً کم‌توجهی مردم به لزوم و ضرورت حفظ منابع طبیعی ذی‌قیمت و حیاتی. (منابعی که امانت آیندگان است نزد ما)

۴- بی‌اعتمادی به مردم و بهره‌برداران محلی و ضعف استفاده از ظرفیت آن‌ها در زمینه حفظ محیط‌زیست و منابع طبیعی. (کم‌توجهی به رویکرد «فُرُق‌های بومی» که در سطح جهانی بسیار موفق بوده است)

۵- افزایش جمعیت و تغییر سبک زندگی مردم (به‌عنوان مثال، افزایش سطح بهداشت فردی و عمومی و لزوم مصرف بیشتر آب و سایر منابع) و غلبه برخی رویکردهای مصرف‌گرایی و مُدپرستی که سبب افزایش مصرف و افزایش فشار بر منابع طبیعی و به‌تدریج، تخریب محیط‌زیست شده است.

ج- چالش‌های اقتصادی

۱- غلبه اقتصاد نفتی و رانتی و استفاده ناکارآمد از درآمدهای نفتی (با نگاهی شتاب‌زده) برای توسعه کشور، که بیشتر به‌دنبال تحقق رشد اقتصادی از طریق توسعه زیرساخت‌ها و اجرای پروژه‌های عمرانی بزرگ (توسعه فیزیکی) است و به سایر ابعاد توسعه (توسعه انسانی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، نهادی و محیط‌زیستی)، کمتر توجه می‌کند.

۲- غلبه اقتصاد رانتی و فساد ناشی از آن و در نتیجه ایجاد انگیزه برای افراد طماع و سودجو در حوزه‌های مختلف زمین‌خواری، کوه‌خواری (معدن‌کاوی بی‌رویه)، جنگل‌خواری، تصرف ساحل دریا، تغییر کاربری در اراضی جنگلی و مرتعی. (به‌عنوان مثال، ویلاسازی و یا ساخت خانه دوم توسط بعضی‌ها که سبب تغییر شرایط محیطی و همچنین تغییر شرایط فرهنگی و اجتماعی می‌شوند)

۳- شرایط بد اقتصادی کشور (کاهش ارزش پول ملی، تورم، گرانی، تحریم‌های سیاسی و اقتصادی و مالی و ...) و نیاز نایزندان که یکی از انگیزه‌های اصلی تخریب سرزمین است. (براساس آمارهای رسمی موجود، بیش از ۷

استفاده از ظرفیت آن‌ها در زمینه حفظ محیط‌زیست. (به‌عنوان مثال، کم‌توجهی به رویکرد «فُرُق‌های اختصاصی» که در سطح جهانی تجربیات موفق زیادی وجود دارد. البته نیاز به طراحی سازوکارهایی برای نظارت جدی و چندلایه هم هست تا از بروز برخی سوءاستفاده‌های احتمالی پیشگیری شود)

ب- چالش‌های اجتماعی-فرهنگی

۱- ضعف سرمایه اجتماعی (به دلایل مختلف، سرمایه اجتماعی در ایران به‌تدریج ضعیف شده است) و در نتیجه تشدید شکاف بی‌اعتمادی (بی‌اعتمادی مردم به دولتی‌ها و از طرف دیگر، بی‌اعتمادی دولتی‌ها به مردم و بخش خصوصی به‌دلیل ترس از تغییر کاربری‌ها و زمین‌خواری‌ها و نظایر آن)، ضعیف‌شدن روحیه همدلی و مسئولیت‌پذیری و در نتیجه، کاهش انگیزه مشارکت در بین احاد مردم و بهره‌برداران محلی و افزایش بی‌ثباتی مردم درباره حفظ منابع طبیعی و محیط‌زیست که سبب تشدید معضلاتی چون تخریب سرزمین و بروز آتش‌سوزی عمدی در جنگل‌ها و مراتع می‌شود.

۲- چهل و ناآگاهی بعضی از بهره‌برداران که سبب بهره‌بردار بی‌رویه و غیراصولی از جنگل‌ها و مراتع و منابع آب و خاک می‌شود. این امر تشدید‌پذیده تخریب سرزمین و بروز معضلاتی نظیر فرسایش خاک، وقوع زلزلن‌ها، فرورزش، بروز سیل و خسارات جانی و مالی ناشی از آن، هجوم ریزگردها و به‌خطرآفتادن سلامت انسان‌ها و همچنین نابایرداری و تعطیلی برخی کسب‌وکارها را به دنبال دارد.

۳- ضعف آگاهی عمومی درباره نقش و

خاک‌برداری از پارک ملی موته چرا؟

رئیس اداره پارک ملی و پناهگاه حیات وحش «موته» میمه افزود: سرباره‌های سرب معدن قدیمی طلای موته، از داخل منطقه جمع‌آوری و برای کف‌سازی و تکمیل پاسگاه‌های محیط‌بانی این منطقه استفاده شده است.

به گزارش «مهر»، فیلمی طی روزهای اخیر در فضای مجازی منتشر شده است که نشان می‌دهد تعدادی کامیون درحال خاک‌برداری هستند. فردی درحال ضبط فیلم می‌گوید که این خاک‌برداری از منطقه باباپیر در پارک ملی و پناهگاه حیات‌وحش موته و در تاریخ هفدهم تیرماه بوده است. این فرد در ادامه می‌افزاید که جابه‌جایی این سنگ و خاک‌های معدنی از قلب موته، نیاز به اجازه محیط‌زیست دارد و رئیس پارک موته در پاسخ به تماس و پیگیری او گفته است که خاک‌ها و ضایعات چون سرب دارد، باید از منطقه تخلیه شود.

انتشار این فیلم در فضای مجازی، به حواشی دربارهٔ چرایی انتقال ضایعات و باطله‌های معدنی از موته دامن زده است. «رسول جلالی» رئیس اداره پارک ملی و پناهگاه حیات‌وحش موته میمه گفت: آنچه کامیون‌ها از منطقه برداشت و جابه‌جا کردند، سرباره‌های سرب معدن قدیمی طلای موته است که به‌دلیل وجود سرب، برای منابع آبی و حیات‌وحش منطقه بسیار آسیب‌زا و خارج‌کردن آن‌ها از منطقه ضروری بود.

او با اشاره به اینکه تخلیه این ضایعات و باطله‌های معدنی، اواخر فروردین ماه و طی یک روز انجام شد، ادامه داد: این ضایعات و سرباره‌های سرب توسط ۲۲ کامیون از منطقه برداشت شد که ۱۶ کامیون برای کف‌سازی سولهٔ پاسگاه محیط‌بانی ورکان در محدوده گلپایگان و ۲ کامیون برای پاسگاه محیط‌بانی قرچقی برده شده و ۴ کامیون سرباره و ضایعات هم بابت کرایهٔ بار کامیون‌ها داده شد.

رئیس اداره پارک ملی و پناهگاه حیات‌وحش موته میمه، با تأکید بر اینکه این ۲۲۰ تن ضایعات و باطله‌های حاوی سرب باید از داخل منطقه جابه‌جا می‌شدند، اضافه کرد: ساخت سولهٔ بزرگ پاسگاه محیط‌بانی ورکان، ۱۲ سال ناتمام مانده بود که طی ماه‌های اخیر، آن را برای جمع‌آوری علوفه حیات‌وحش تکمیل کردیم.

جلالی با اشاره به ساخت یک جان‌پناه برای محیطبان در منطقه، گفت: این ضایعات و سرباره‌های معدنی جمع‌آوری‌شده از منطقهٔ موته، برای کف‌سازی سازه‌های مورد اشاره و در خود منطقه استفاده شده است، زیرا هیچ نیاز نبود که این خاک و سنگ‌ها را جایی منتقل کنیم.

رئیس اداره پارک ملی و پناهگاه حیات‌وحش موته میمه افزود: به نظر می‌رسد انتشار این فیلم با عنوان خاک‌برداری از موته، در پی آن صورت گرفته است که نیروهای محیط‌زیست طی هفته‌های اخیر، از ورود شماری از دامداران متخلف روستای رباط ترک به داخل پارک ملی برای چرای دام جلوگیری کردند.

جلالی همچنین دربارهٔ وضعیت تأمین علوفه و آب‌شخورهای حیات‌وحش در پارک ملی موته در تابستان بسیار گرم امسال، گفت: خوشبختانه با موافقت مدیرکل محیط‌زیست استان، یک تانکر آب‌برسان به پارک ملی و پناهگاه حیات‌وحش موته اختصاص یافت، زیرا سه آب‌شخور در منطقهٔ وسیع موته مشکل داشت و لازم بود که با تانکر آب‌رسانی شود.

او وضعیت چشمه‌سارها و پوشش گیاهی منطقهٔ موته را در سال‌جاری مطلوب ارزیابی کرد و افزود: متأسفانه متخلف گنج در منطقه زیاد داریم که برای جستجو و حفاری به موته می‌آیند. به‌تازگی دو متخلف را که در سودای یافتن گنج به منطقه آمده بودند، حین تخلف در منطقه دستگیر کردیم؛ این درحالی‌است که اخیراً به حفاری و گنج‌یابی در منطقه کشف و ضبط کردیم.

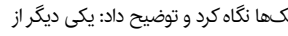
جلالی با اشاره به اینکه بسیاری از متخلفان هم فرار کردند، اضافه کرد: با ادارات میراث فرهنگی دو استان اصفهان و مرکزی دربارهٔ این متخلفان هماهنگ کردیم که پیگیر پروندهٔ این متخلفان با کمک دادستان شهرستان‌ها باشند.

غلبه اقتصاد نفتی و رانتی و استفاده ناکارآمد از درآمدهای نفتی (با نگاهی شتاب‌زده) برای توسعه کشور که بیشتر به‌دنبال تحقق رشد اقتصادی از طریق توسعه زیرساخت‌ها و اجرای پروژه‌های عمرانی بزرگ (توسعه فیزیکی) است و به سایر ابعاد توسعه (توسعه انسانی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، نهادی و محیط‌زیستی)، کمتر توجه می‌کند

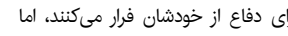
افزایش جمعیت و تغییر سبک زندگی مردم (به‌عنوان مثال، افزایش سطح بهداشت فردی و عمومی و لزوم مصرف بیشتر آب و سایر منابع) و غلبه برخی رویکردهای مصرف‌گرایی و مُدپرستی که سبب افزایش مصرف و افزایش فشار بر منابع طبیعی و به‌تدریج، تخریب محیط‌زیست شده است

دفاعی مارمولک‌ها نگاه کرد و توضیح داد: یکی دیگر از روش‌ها برای دفاع از خود، استتار یا هم‌رنگی است؛ مانند آفتاب‌پرست‌ها که رنگ‌دانه‌های داخل بدنشان را تغییر می‌دهند و هم‌رنگ محیط می‌شوند. آفتاب‌پرست‌ها با این اقدام، خودشان را از دیدگان شکارچی پنهان می‌کنند.

کارشناس مسئول حیات‌وحش استان اصفهان، در انتهای یادآور شد: از مردم درخواست دارم که به شناخت انواع جانوران اهمیت بدهند. از مردم می‌خواهم بی‌دلیل از هیچ حیوانی حتی یک مارمولک هم ترسند. بهتر است ابتدا آموزش‌های لازم و کافی را دریافت کنیم؛ چرا که با آموزش و آگاهی، نگاهمان به حیوانات دگرگون می‌شود. با این دگرگونی می‌توانیم ترس‌هایمان را پشت‌سمر بگذاریم و به حفظ حیوانات در سرزمین‌مان کمک کنیم.

مارمولک‌ها برای دفاع از خودشان فرار می‌کنند، اما حالت‌های دفاعی دیگری هم دارند. کارشناس مسئول حیات‌وحش استان اصفهان خاطرنشان کرد: گاهی مارمولک‌ها از طریق خودخواری دم، اقدام به حفظ جان‌شان می‌کنند؛ یعنی برخی از گونه‌ها زمانی که در معرض شکارچی قرار می‌گیرند، توانایی جداکردن دم خود را دارند. آن‌ها دم خود را از روی قسمتی که غرضوفی است، جدا می‌کنند.

او با تأمل در ساختار دم مارمولک اظهار کرد: دم جداشده به‌دلیل برخورداری از یک فعالیت عصبی، چند ثانیه دارای حرکت است و بعد کاملاً ساکن می‌شود. همین حرکت دم، راه نجات مارمولک است. در واقع، حواس شکارچی با مشاهده دم متحرک پرت می‌شود و مارمولک فرار می‌کند. رقیعی به یکی دیگر از راه‌های

باورهای غلط، عامل مرگ مارمولک‌ها

حشره‌خوار هستند. در نگاهی جامع‌تر، باید بگوییم که سوسمارهای خاردم برخلاف دیگر مارمولک‌ها گیاه‌خوارند. جالب‌توجه است که اتفاقاً خاردم‌ها جنهٔ بزرگ و قیافهٔ ترسناکی دارند!

این کارشناس حیات‌وحش در ادامه چنین توصیف کرد: بدن مارمولک‌ها از پولک تشکیل شده است و همین خصیصه در فصول گرم کمک می‌کند تا آب بدنشان تبخیر نشود. فصل تابستان همچون یک سلول خورشیدی در بدن آن‌ها عمل می‌کند؛ یعنی مارمولک‌ها گرما و انرژی از خورشیدی را جذب بدنشان می‌کنند. این گرما و انرژی در غدهٔ هیپوفیزشان فعال می‌شود و کمک می‌کند تا خیلی از آن‌ها مانند آفتاب‌پرست‌ها، تغییر رنگ بدهند. او در ادامه از منظر هرم غذایی به اهمیت این خزنده در طبیعت نگاه و اشاره کرد: مارمولک‌ها هرگز زنجیرهٔ غذایی بسیار مهم‌اند؛ چون از حشرات و بندپایان تغذیه می‌کنند. براین‌اساس، باید بدانیم در مکانی که مارمولک‌ها زندگی می‌کنند، حشرات و بندپایان وجود ندارند یا تعدادشان از یک تعادل برخوردار است. بنابراین، اگر مارمولک‌ها بی‌دلیل کشته شوند، تعادل حشره‌ها و بندپایان هم افزایش می‌یابد.

رقیقی تأکید کرد: مارمولک‌ها حیوانات خیلی تمیزی هستند. در هر مکان مشخصی که باشند، آنجا آلودگی وجود نخواهد داشت. آن‌ها بیشتر مکان‌های مرطوب را دوست دارند و در چنین جاهایی دیده می‌شوند.

حشره‌خوار هستند. در نگاهی جامع‌تر، باید بگوییم که سوسمارهای خاردم برخلاف دیگر مارمولک‌ها گیاه‌خوارند. جالب‌توجه است که اتفاقاً خاردم‌ها جنهٔ بزرگ و قیافهٔ ترسناکی دارند!

این کارشناس حیات‌وحش در ادامه چنین توصیف کرد: بدن مارمولک‌ها از پولک تشکیل شده است و همین خصیصه در فصول گرم کمک می‌کند تا آب بدنشان تبخیر نشود. فصل تابستان همچون یک سلول خورشیدی در بدن آن‌ها عمل می‌کند؛ یعنی مارمولک‌ها گرما و انرژی از خورشیدی را جذب بدنشان می‌کنند. این گرما و انرژی در غدهٔ هیپوفیزشان فعال می‌شود و کمک می‌کند تا خیلی از آن‌ها مانند آفتاب‌پرست‌ها، تغییر رنگ بدهند. او در ادامه از منظر هرم غذایی به اهمیت این خزنده در طبیعت نگاه و اشاره کرد: مارمولک‌ها هرگز زنجیرهٔ غذایی بسیار مهم‌اند؛ چون از حشرات و بندپایان تغذیه می‌کنند. براین‌اساس، باید بدانیم در مکانی که مارمولک‌ها زندگی می‌کنند، حشرات و بندپایان وجود ندارند یا تعدادشان از یک تعادل برخوردار است. بنابراین، اگر مارمولک‌ها بی‌دلیل کشته شوند، تعادل حشره‌ها و بندپایان هم افزایش می‌یابد.

کارشناس مسئول حیات‌وحش استان اصفهان، دربارهٔ علت نام‌گذاری روز جهانی مارمولک، گفت: مارمولک‌ها در طبیعت حیوانات مظلومی هستند و کمتر شناخته شده‌اند. همین ناآگاهی مردم سبب می‌شود تا این جانور را از بین ببرند. مردم تصورات نادرستی دربارهٔ مارمولک‌ها دارند؛ مثلاً با اشتباه آن‌ها را سمی می‌دانند یا گمان می‌کنند که دشمن سبازور دارد.

به گزارش «ایسنا»، «سولماز رقیعی» افزود: مارمولک‌ها جابه‌جایی فصولی و جغرافیایی زیادی ندارند. بهمین‌علت، تخریب زیستگاه و فعالیت‌های گوناگون انسانی از جمله تغییرات معدن، روی زندگی این حیوان تأثیر می‌گذارد و ممکن است به مرگش منجر شود. بنابراین، علت نام‌گذاری روزی به نام مارمولک در تقویم، از یک طرف به اطلاعات نادرست مردم مربوط می‌شود و از طرف دیگر به ویژگی زیستگاهش بازمی‌گردد؛ در یک کلام، به اهمیت حفظ جان مارمولک اشاره دارد.

کارشناس مسئول حیات‌وحش استان اصفهان توضیح داد: ۱۴ آگوست، روز جهانی مارمولک، در کشورهای مختلف دنیا تلاش می‌شود تا مردم از جنبه‌های محیط‌زیستی آموزش ببینند و با دنیای این خزنده آشنا شوند. خصوصاً برای آموزش به جوامع محلی یا جوامعی که دواترودار مناطق چهارگانه زندگی می‌کنند، کوشش بسیاری می‌شود. او با نظر به مناطق چهارگانه یادآور شد: مقصود از مناطق چهارگانه، پارک‌های ملی، آثار طبیعی

مطالعه‌ای جدید، بر لزوم پایبندی به مفاد توافق اقلیمی پاریس تأکید دارد

نقطهٔ بی‌بازگشت اقلیمی در انتظار زمین

مطالعه می‌گوید که هر ۰.۱ درجهٔ سانتیگراد عبور از افزایش ۱.۵ درجه‌ای دما که در توافق پاریس به آن اشاره شده، ریسک اوج‌گیری و فروپاشی سیستم اقلیمی زمین را افزایش می‌دهد

AP | اینجمن صلفه یخی گرینلند و یخچال‌های دریا، خاک سسترا آن نمکس از (Genty Images/Sean Gallura) |

[۱۵]

ایپام ما | دانشمندان می‌گویند که اقلیم زمین در آستانهٔ فروپاشی است و هیچ‌کس نمی‌داند به کدام سمت می‌رود. یک مدل جدید از سامانهٔ اقلیمی زمین، نشان می‌دهد که روند گرم‌شدن زمین فراتر از آنچه در توافق اقلیمی پاریس آمده، یعنی ۱.۵ درجهٔ سانتیگراد گرم‌تر از دوران پیش از انقلاب صنعتی، می‌تواند باعث ایجاد نقاط اوجی شود که بازگشت از آن‌ها بسیار دشوار یا حتی غیرممکن است. آن‌ها می‌گویند، در روند تغییر اقلیم فعلی، خطر اوج‌گرفتن یکی از چهار نقطهٔ اقلیمی مهم زمین تا سال ۲۳۰۰، احتمالی ۴۵ درصدی دارد.

پیش، از آستانهٔ قابل بازگشت اقلیمی گذر کرده‌ایم؛ این براساس یافته‌های یک پژوهش است که توسط دو دانشمند اقلیم‌شناسی به نام‌های «تسا مولر» (Tessa Miller) و «انیکار ارنست هوگنر» (Anika Ernest Högner) در دانشگاه «پوتسدام» (Potsdam) آلمان انجام شده و مقالهٔ را آن نیز مجلهٔ «نیچر کامیونیکیشنز» (Nature Communications) منتشر کرده است.

این مقاله، چهار نقطهٔ با وضعیت احتمالی «بدون بازگشت» را بررسی می‌کند؛ یعنی وضعیتی که بخش‌هایی از سامانهٔ اقلیمی زمین به آستانهٔ بحرانی می‌رسند و منجر به تغییر شدیدتر و سریع‌تر اقلیم می‌شوند. این تحقیق، فروپاشی اقلیمی در چهار نقطهٔ سامانهٔ اصلی اقیانوس اطلس در دورهٔ فعلی، جنگل‌های بارانی آمازون، صفحهٔ یخی گرینلند و صفحهٔ یخی غرب قطب جنوب است.

این درحالی‌است که کارشناسان اخیراً هشدار داده‌اند که سامانهٔ فعلی اقیانوس اطلس، ممکن است تا سال ۲۰۵۰ با فروپاشی روبه‌رو شود. علاوه‌بر این، آن‌ها می‌گویند که روزهٔ یخی درحال‌ذوب گرینلند به‌طرز نگران‌کننده‌ای؛ به نقطه‌ای بی‌بازگشت نزدیک شده است؛

اگرچه حتی ممکن است از نقطهٔ بی‌بازگشت

زمین به آستانهٔ بحرانی می‌رسند و منجر به تغییر شدیدتر و سریع‌تر اقلیم می‌شوند. این تحقیق، فروپاشی اقلیمی در چهار نقطهٔ سامانهٔ اصلی اقیانوس اطلس در دورهٔ فعلی، جنگل‌های بارانی آمازون، صفحهٔ یخی گرینلند و صفحهٔ یخی غرب قطب جنوب است.

این اتفاق به‌جای کندکردن روند گرم‌شدن زمین، به آن دامن زده است. احتمال عبور از آستانهٔ تحمل این سامانه‌ها، در اصطلاح «ریسک اوج‌گیری» گفته می‌شود. پژوهشگران این مطالعه در مقالهٔ خود نوشته‌اند: «ما دریافتیم که با هر ۰.۱

درجهٔ سانتیگراد افزایش دمای بیشتر از ۱.۵ درجهٔ توافق پاریس، ریسک اوج‌گیری تا سال ۲۳۰۰ افزایش پیدا می‌کند و اگر این افزایش ۰.۲ درجه باشد، احتمال این ریسک بسیار بیشتر می‌شود.»

اگرچه این پیش‌بینی‌ها برای آینده‌ای نسبتاً دور هستند، اما کاری که امروز انجام می‌دهیم، مسیر ما را مشخص خواهد کرد. این یافته‌ها تأکید می‌کنند که پایبندماندن به اهداف توافق پاریس چقدر مهم است و به‌علاوه چقدر اهمیت دارد که حتی اگر افزایش دما از مرز ۱.۵ درجهٔ سانتیگراد گذشت، نگذاریم این افزایش به دو درجهٔ سانتیگراد برسد.

به‌علاوه، بر این نکته تأکید شده است که حتی اگر به‌طور موقت افزایش دمای کرهٔ زمین از آستانهٔ ۱.۵ درجهٔ سانتیگراد عبور کند، ممکن است دیگر بازگشتی در کار نباشد. مانند بازی دومینو؛ اگر یکی از نقاط حساس یا فروپاشی روبه‌رو شود، می‌تواند باعث فروپاشی نقطه‌ای دیگر شود. از طرفی این موضوع هم مشخص نیست که آیا روند فروپاشی هر نقطه را می‌توان به‌طور مجزا معکوس کرد یا سرعت آن را کاهش داد؟ مولر، هوگنر و تیمشان، با استفاده از یک مدل مفهومی که این پیچیدگی در مورد وضعیت نقاط حساس را در نظر می‌گیرد، به بررسی خطر ریسک اوج‌گیری در کوتاه‌مدت (تا سال ۲۱۰۰)، میان‌مدت (تا سال ۲۳۰۰) و بلندمدت (پس از ۵۰ هزار سال) پرداخته‌اند. آن‌ها با این مدل دریافته‌اند که نرخ فعلی افزایش دمای زمین، می‌تواند ریسک اوج‌گیری تا سال ۲۳۰۰ را به ۴۵ درصد برساند و احتمال این ریسک در بلندمدت (۵۰ هزار سال) می‌تواند به ۷۶ درصد برسد و البته این، با مدل‌سازی از تنها نقطهٔ حساس اقلیمی به دست آمده است.

اگرچه نویسندگان مقاله اذعان دارند که مدل‌های اقلیمی کنونی با «عدم قطعیت قابل‌توجهی» روبه‌رو هستند، اما همچنان مهم است که دانشمندان به تلاش خود برای پیش‌بینی تبعات افزایش گرم‌شدن زمین فراتر از اهداف اقلیمی تعیین‌شده ادامه دهند. این تیم مطالعاتی توضیح داده‌اند: «ماهیت این اوج‌گیری ممکن است فرصتی برای مداخلات سریع و مقابله با انتشار گازهای گلخانه‌ای با منشأ انسانی و تثبیت صفحات یخی و جلوكیبری از فروپاشی آن‌ها فراهم کند.» آن‌ها می‌گویند که رسیدن به انتشار صرف گازهای گلخانه‌ای تا سال ۲۱۰۰ برای به‌حقاقت رساندن ریسک اوج‌گیری در بلندمدت «بسیار مهم است؛ چرا که ثبات سامانه‌های اقلیمی سیارهٔ ما در خطر است.

منبع:

متن اصلی این گزارش به عنوان «Earth’s Climate Faces Risk of No Return If C۰ ۱/۵ Warming Exceeds»، روز چهارشنبه ۲۴ مرداد در وبسایت «ساینس آلرت» (Science Alert) منتشر شده است.

خبر

پروتئینی که

می‌تواند عمر انسان

را افزایش دهد

دانشمندان دانشگاه «کانکتیکات» به پیشرفت قابل‌توجهی در تلاش برای زندگی طولانی‌تر و سالم‌تر دست یافته‌اند. در یک مطالعه بزرگ، محققان با هدف‌قراردادن سلول‌های خاص در بدن موش‌ها، طول عمر و سلامتی آن‌ها را با موفقیت افزایش دادند به گزارش «ایسنا» و به نقل از «اس‌اف»، این مطالعه که در مجلهٔ «Cell» Metabolism» منتشر شده است، بر سلول‌هایی متمرکز است که پروتئینی به نام «p۲۱» را بیان می‌کنند. این سلول‌ها با افزایش سن در بافت‌های مختلف تجمع می‌یابند و به نظر می‌رسد که به زوال مرتبط با افزایش سن کمک می‌کنند. با ازبین‌بردن دوره‌ای این سلول‌ها در موش‌ها، دانشمندان توانستند به‌طور متوسط ۹ درصد عمر این حیوانات را افزایش دهند. این معادل حدود ۷ سال در انسان است. مهم‌تر از آن، موش‌ها در طول عمر خود سالم‌تر و از نظر جسمی توانایی بیشتری داشتند.

این یافته به یک چالش حیاتی در علم پیری می‌پردازد؛ اینکه چگونه می‌توان طول عمر را افزایش داد و به‌طور هم‌زمان کیفیت زندگی را بهبود بخشید؟ درحال‌حاضر، اغلب بین مدت‌زمان زندگی افراد و مدت‌زمانی که در سلامت کامل زندگی می‌کنند، فاصله وجود دارد. در برخی از کشورها، امید به زندگی سریع‌تر از طول‌عمر درحال افزایش است؛ به این معنی که مردم عمر طولانی‌تری دارند، اما زمان بیشتری را با شرایط سلامتی ضعیف می‌گذرانند.

آنچه این مطالعه را به‌طور ویژه‌ای قابل‌توجه می‌کند، روش جامعی است که محققان، سلامت موش‌ها را با آن ارزیابی کردند. آن‌ها به‌جای اندازه‌گیری طول‌عمر یا بررسی سلامت در یک مقطع زمانی، عملکرد فیزیکی موش‌ها را تا زمان مرگ طبیعی، هر ماه پیگیری کردند. این به آن‌ها اجازه داد تا نشان دهند که این درمان باعث بهبود سلامت در تمام طول‌عمر باقی‌مانده و نه فقط به‌طور موقت، شده است.

برای دستیابی به این نتایج قابل‌توجه، محققان از یک رویکرد نوآورانه استفاده کردند. آن‌ها از موش‌های اصلاح‌شدهٔ ژنتیکی استفاده کردند که به آن‌ها اجازه می‌دهد به‌طور خاص سلول‌های p۲۱ را هدف قرار داده و از بین ببرند. این موش‌ها با یک اصلاح ژنتیکی طراحی شده‌اند که وقتی فعال می‌شود، باعث می‌شود سلول‌های p۲۱ تخریب شوند. دانشمندان مداخلهٔ خود را زمانی آغاز کردند که موش‌ها ۲۰ ماهه بودند که معادل حدود ۶۰ تا ۶۵ سالگی انسان است.

یک‌بار در ماه، محققان دارویی به نام «تاموکسیفن» را به موش‌ها تزریق می‌کردند. در موش‌های تحت درمان، این دارو باعث ازبین‌رفتن سلول‌های p۲۱ شد. موش‌های گروه کنترل، همان دارو را دریافت کردند، اما فاقد اصلاح ژنتیکی بودند، بنابراین سلول‌های p۲۱ دست‌نخورده باقی ماندند. موش‌های تحت درمان در مقایسه با موش‌های درمان‌نشده، قدرت بیشتر و سرعت بالاتر نشان دادند. همچنین عملکرد قلب آن‌ها بهبود یافته، تحمل شوک و حساسیت به انسولین بهتر و کبد سالم‌تری داشتند. همهٔ این مزایا حتی تا ماه‌های آخر زندگی ادامه یافت و نشان‌دهندهٔ افزایش واقعی طول عمر بود.

جالب این‌جاست که به نظر نمی‌رسد این درمان از هیچ بیماری خاصی جلوگیری کند. در عوض، به نظر می‌رسد که روند کلی پیری را آهسته می‌کند و منجر به سلامت بهتر در سیستم‌های مختلف بدن می‌شود. این نتایج با این ایده که هدف‌قراردادن فرایندهای اساسی پیری می‌تواند مؤثرتر از تلاش برای درمان بیماری‌های مرتبط با سن باشد، مطابقت دارد.

محققان معتقدند رویکرد آن‌ها، با کاهش التهاب مزمن مرتبط با افزایش سن کار می‌کند. به نظر می‌رسد سلول‌های p۲۱، سیگنال‌های التهابی تولید می‌کنند که می‌توانند التهاب را در سراسر بدن گسترش داده و تقویت کنند. با ازبین‌بردن دوره‌ای این سلول‌ها، درمان ممکن است این التهاب مضر را کاهش دهد.

اگر بتوان نتایج مشابهی را در انسان‌ها به دست آورد، این یافته‌ها می‌تواند منجر به بهبود قابل‌توجهی در کیفیت زندگی افراد مسن شود. تصور کنید که بتوانید سال‌ها بیشتر از آنچه درحال‌حاضر ممکن است، از نظر جسمی فعال و از نظر ذهنی آماده و مستقل بمانید. تأثیرات اقتصادی و اجتماعی آن نیز بسیار زیاد خواهد بود و به‌طور بالقوه هزینه‌های مراقبت‌های بهداشتی کاهش خواهد یافت. البته ما هنوز تا رسیدن به این هدف در انسان فاصلهٔ زیادی داریم، اما این مطالعه جهت‌گیری جدید و هیجان‌انگیزی را برای تحقیقات ضد پیری ارائه می‌دهد.

یافته‌های این مطالعه تأکید می‌کنند که پایبندماندن به

اهداف توافق پاریس چقدر مهم

است و به‌علاوه چقدر اهمیت

دارد که حتی اگر افزایش دما

از مرز ۱.۵ درجهٔ سانتیگراد

گذشت، نگذاریم این افزایش

به دو درجهٔ سانتیگراد برسد.

کونوفیلیپس، اکسون و شل، همچنین شرکت‌های تابعهٔ آن‌ها اقدام قانونی کرد و از آن‌ها خواست که «هزینه‌های اثرات اقلیماتشان بر محیط‌زیست، سلامت و معیشت کالیفرنایی‌ها را بپردازند و به حفاظت از ایالت در برابر آسیب‌هایی که تغییر اقلیم در سال‌های آینده ایجاد خواهد کرد، کمک کنند.»

دفتر دادستانی عمومی برزیل و مؤسسهٔ برزیلی محیط‌زیست و منابع طبیعی تجدیدپذیر نیز به‌دنبال جبران خسارت به‌ویژه از انتشار گازهای گلخانه‌ای ناشی از جنگل‌زدایی غیرقانونی هستند. نظر دیوان بین‌المللی دادگستری، اگرچه الزام‌آور نیست، اما مهم خواهد بود؛ به‌ویژه برای کشورهای با درآمد پایین و متوسط که دسترسی نسبتاً کمتری به علوم تخصصی، سیاست‌گذاری و قوانین اقلیمی دارند.

🔗 نگرانی‌های دادخواهی

یکی از انتقادات به دعاوی اقلیمی، این است که دادگاه‌ها نباید در فرآیندهایی که اساساً سیاسی هستند درگیر شوند. بحث این است که اگر قوانین اقلیمی فاقد مکانیزم اجرایی باشد، پس دولتها باید برای آن قانون وضع کنند. براساس این تصور، انجام

سبزشویی یا حمایت از تغییر اقلیم به‌عنوان یک حق بشری بحث می‌کنند. همچنین صدای مقامات دولتی است که به‌دنبال دریافت فرامت از شرکت‌ها برای آسیب‌های مربوط به اقلیم، ذیل اصل حقوقی «آلوده‌کننده پرداخت می‌کند» هستند. در سی‌تامبر (شهریور) گذشته، ایالت کالیفرنیا علیه پنج شرکت نفتی بزرگ جهان بریتیش پترولیوم، شورون،

که در قانون تعیین شده است، دست یابد. همان‌طور که «جوآنا ستزر» (Joana Setzer) و «کاترین هیگام» (Catherine Higham)، محققان مؤسسهٔ گرانتام در لندن، در گزارش خود نشان می‌دهند، اکثر مدعیان برای به‌دست‌آوردن یک نتیجهٔ مثبت تلاش می‌کنند. بسیاری از دعاوی اقلیمی در پیچ‌وخم فرآیند و رویه‌های قضایی فرو رفته است. در برخی موارد، پاسخ‌دهندگان که عمدتاً شرکت‌های تجاری هستند، درحال طرح دعاوی متقابل هستند و اساساً قوانین اقلیمی را که دوست ندارند، به چالش می‌کشند.

این‌جاست که ورود به بالاترین زمین قضاوت جهان می‌تواند یک تغییر بازی باشد. در چند ماه آینده، دیوان بین‌المللی دادگستری (ICJ)، ارگان قضایی اصلی سازمان ملل متحد در لاههٔ هلند، استماع شواهدی را در مورد دو سؤال کلی آغاز خواهد کرد: اول، تعهدات کشورها در حقوق بین‌الملل برای حمایت از سیستم اقلیمی در برابر انتشار گازهای گلخانه‌ای با منشأ انسانی چیست؟ و دوم، زمانی که اقدام – یا عدم اقدام – کشورها باعث آسیب شود، عواقب قانونی آن برای دولتها چه باید باشد؟

این می‌تواند یکی از مهم‌ترین تحولات در سیاست اقلیمی از زمان تنظیم توافق پاریس باشد. «عادل نجم» (Adil Najam) رئیس سازمان غیردولتی صندوق جهانی حیات‌وحش (WWF)، در «ورد ویو»

(World View) می‌نویسد: «نظر دیوان بین‌المللی

دادگستری صدای میلیون‌ها دانشمند و شهروندی را که خواستار تغییر و اقدام قوی در مورد حفاظت از اقلیم و طبیعت هستند، تقویت خواهد کرد.»

این سداها شامل صدای افرادی است که علیه

سال گذشتهٔ میلادی، برای نخستین‌بار دمای میانگین تمام ۲۴۵ روز سال فراتر از یک درجهٔ سانتیگراد نسبت به دوران پیش از انقلاب صنعتی رفت و دمای عمومی سیاره به‌طرز نگران‌کننده‌ای به آستانهٔ رسیدن به دمای فراتر از ۱.۵ درجهٔ سانتیگراد که در توافق اقلیمی پاریس صحبت آن شده بود، نزدیک شد.

اگرچه برخی متخصصان تصور می‌کنند که تصمیم‌های ما در چند سال آینده باعث

رسیدن به اهداف توافق پاریس یا شکستن این روند گرم‌شدن زمین خواهد شد، اما برخی دیگر استدلال می‌کنند که ما سال‌ها

گزارش

چه کسی از نظر قانونی مسئول آسیب‌های اقلیمی است؟

توی دادگاه اقلیمی می‌بینمت!

دیوان بین‌المللی دادگستری مسئولیت حقوقی کشورها را در قبال تأثیرات تغییر اقلیم روشن خواهد کرد.

اگرچه این اقدام الزام‌آور نیست، اما نظر این دادگاه برای هزاران دعاوی حقوقی اقلیم اهمیت دارد.

ایپام ما | بارها و بارها گفته شده: علم مؤاخذه نمی‌شود. غلظت بالای گازهای گلخانه‌ای در جو باعث گرم‌شدن سیاره می‌شود. حقوق بین‌الملل نیز واضح است: براساس توافقنامهٔ اقلیمی پاریس، کشورها متعهد شده‌اند که میانگین دما را در سطح ۱.۵ درجهٔ سانتیگراد نسبت به میزان پیش از انقلاب صنعتی نگه دارند و باین‌حال، با ادامهٔ افزایش انتشار گازهای گلخانه‌ای، افزایش دمای جهانی تقریباً به‌طور قطع از این حد فراتر خواهد رفت.

جامعهٔ پژوهشی از بی‌توجهی به هشدارهایش ناامید است. اگر کشورها بتوانند عملاً چنین هشدارهایی را نادیده بگیرند، یک توافقنامهٔ الزام‌آور قانونی چه فایده‌ای دارد؟ برخی دانشمندان استدلال می‌کنند که اقلیم‌شناسان هم باید مانند فعالان اقلیمی عمل کنند. اما دیدگران و چند دولت، معتقدند که باید همه‌چیز را از مسیر قانونی پیگیری کرد. از آنجایی که توافق پاریس فاقد مکانیزم اجرایی است، آن‌ها از دادگاه‌ها می‌خواهند که اطمینان حاصل کنند همهٔ کسانی که در سطح ملی و بین‌المللی در قبال اقلیم زمین مسئولیت دارند، به وعده‌های خود پایبند باشند و برای تحقق این

خواسته درحال رفت‌وآمد به دادگاه بوده‌اند.

براساس گزارش مؤسسهٔ تحقیقاتی تغییر اقلیم و محیط‌زیست «گرانتام» (Grantam) که در ماه ژوئن (خرداد) منتشر شد، تا پایان سال گذشتهٔ میلادی، ۲ هزار و ۶۶۶ پروندهٔ دعاوی حقوقی اقلیمی در سراسر جهان تشکیل شده بود. بیشتر مدعیان این پرونده‌ها را افراد پیر و جوان، همچنین سازمان‌های مردمی تشکیل می‌دادند. همه به‌دنبال این هستند که دولتها و شرکت‌ها را در قبال تعهدات اقلیمی خود مسئول بدانند. در سال ۲۰۲۲، هیئت بین‌دولتی تغییر اقلیم اذعان کرد که دعاوی حقوقی اقلیمی «در صورت موفقیت، می‌تواند خواسته‌های کلی کشورها برای مقابله با تغییر اقلیم را افزایش دهد.» به عبارت «در صورت موفقیت» توجه کنید.

در این میان، تعداد انگشت‌شماری از قضاوت‌های مهم وجود داشته است. برای مثال، در ماه مه (اردیبهشت)، دادگاه‌های آلمان و بریتانیا به‌طور جداگانه دریافته‌ند که سیاست‌های دولت آن‌ها، نمی‌تواند به اهداف کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای

عکس نوشت

عکاس: زکیه باباجانی - ایسنا

یکی از جاذبه‌های گردشگری و صنعت توریسم در کشورمان، سواحل شمالی و دریای خزر است که سالانه هزاران نفر را به سمت خود می‌کشاند. یکی از بناهایی که امکان گردش به گردشگران را با کشتی‌های تفریحی می‌دهد، «بندر صیادی» شهرستان بابلسر است که علاوه بر لنج‌های صیادی، کشتی‌های تفریحی را نیز در خود جای داده است.

تئاتر

نمایشنامه‌خوانی نابینایان در کانون پرورش فکری

گروهی از هنرمندان نابینا، نمایشنامه‌خوانی «جنگل خوشبختی» را به کارگردانی «الهه محقق بایگی» در مرکز تولید تئاتر و تئاتر عروسکی کانون پرورش فکری اجرا می‌کنند. به گزارش اداره کل روابط عمومی و امور بین‌الملل کانون، نمایش «جنگل خوشبختی» توسط «معصومه میرعدلی» و «الهه محقق بایگی» به نگارش درآمده و الهه محقق بایگی کارگردانی آن را برعهده دارد. نمایشنامه‌خوانی «جنگل خوشبختی»، روز شنبه ۲۷ مرداد ساعت ۱۷ و ۱۸:۳۰ در سالن «گلستان» مرکز تولید تئاتر و تئاتر عروسکی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان واقع در بوستان «لاله» اجرا می‌شود.

سینمای ایران

«حسن معجونی»، «لیلی با من است» را توضیح‌دار کرد

«حسن معجونی»، فیلم سینمایی «لیلی با من است» ساخته «کمال تبریزی» را برای نابینایان توضیح‌دار کرد. به گزارش مهر، گروه «سویانا» نسخه ویژه نابینایان فیلم سینمایی «لیلی با من است» ساخته کمال تبریزی را، پنجشنبه ۲۵ مرداد در چارچوب برنامه «فیلمخانه» منتشر می‌کند. این فیلم روز پنجشنبه ساعت ۱۹ از طریق سایت سویانا در دسترس مخاطبان قرار می‌گیرد. این برنامه قسمت ۳۲ از «فیلمخانه» سویانا است که زیر نظر «گلاره عباسی» تولید می‌شود.

کنج نامه

ای باد صبح بین که کجا می‌فرستم
نزدیک آفتاب وفا می‌فرستم
این سرمه‌نر نامه بدان مهربان رسان
کس را خبر مکن که کجا می‌فرستم
تو پرتو صفائی از آن بارگاه انس
هم سوی بارگاه صفا می‌فرستم
باد صبا دروغ‌زن است و تو راست‌گوی
آنجا به‌رغم باد صبا می‌فرستم
زرین‌قبا زره زن از ابر سحرگویی
کآنجا جو پیک به‌ستیا می‌فرستم
دست هوا به رشته جانم گره زده است
نزد گره‌گشای هوا می‌فرستم
جان یک نفس درنگ ندارد، گذشتنی است!
ورنه بدین شتاب چرا می‌فرستم؟
این دردها که بر دل خاقانی آمده است
یک پیک نگر، که بهر دوای می‌فرستم
خاقانی

قفسه

خدای مرده‌زاد

کتاب «خدای مرده‌زاد: دین، سیاست و غرب مدرن» نوشته «مارک لیل» با ترجمه «زاتیار ابراهیمی» از سوی نشر «هرمس» به چاپ رسیده است. در معرفی کتاب آمده است: «در دو قرن گذشته، از انقلاب‌های آمریکا و فرانسه تا فروپاشی کمونیسم شوروی، زندگی سیاسی در غرب حول مسائل مبهم اخلاقی چرخیده است. ما درباره جنگ و انقلاب، طبقه و عدالت اجتماعی، نژاد و هویت ملی بحث کرده‌ایم. امروز به جایی رسیده‌ایم که دوباره به جنگ‌های قرن شانزدهم مشغول شده‌ایم؛ جنگ بر سر وحی و عقل، خلوص جزمی و تساهل، الهام و اذن، وظیفه الهی و عفت عمومی. ما گنج و سردرگمی و فهم‌ناپذیری می‌یابیم آن اندیشه‌های الهیاتی را که هنوز ذهن انسان‌ها را شعله‌ور می‌کنند و شورهای موعودگرایانه‌ای را به غلیان می‌اندازند که جوامع را پشت‌سر خود نابود می‌کنند. فرض ما این بود که از این پس چنان چیزی ناممکن است، که انسان‌ها آموخته‌اند مسائل دینی را از مسائل سیاسی جدا کنند، که تعصب فرده است؛ ما اشتباه می‌کردیم. خدای مرده‌زاد تنش بین الهیات سیاسی و فلسفه سیاسی مدرن را با عرضه دوباره بحثی در باب دین و سیاست می‌کاود که

در طول چهارصد سال گذشته در غرب مطرح بوده است؛ بحثی که در انگلستان قرن هفدهم آغاز شد و در آلمان قرن بیستم پایان یافت. این کتاب شامل شرحی است از تاریخ تحلیلی اما به‌شدت نامنسجم اندیشه‌ها که با متفکران بزرگی آغاز می‌شود که آزرده از شورهای موعودگرایانه آن زمان - شورهایی که زندگی سیاسی اروپا را تپه کرده بودند - بدیل فکری مدرن را در برابر الهیات سیاسی در سر پروردند.»
مارک لیل متولد ۱۹۵۶، دانشمند سیاسی آمریکایی، مورخ، روزنامه‌نگار و استاد علوم انسانی است. او یک لیبرال خودتوصیف‌شده است؛ کسی که می‌خواهد لیبرالیسم را از خطر خود آن نجات دهد.

شهرهای جهان

شکل‌گیری کتابخانه‌های دوست‌دار کودک در کشورهای مختلف

امروزه داشتن محیط‌هایی که به‌طور هم‌زمان امکان برقراری تعامل و بازی را با کاربردهای دیگر همچون آموزش فناوری برای مخاطبان جوان به‌ویژه کودکان فراهم می‌کنند، نقش اصلی را در طراحی فضای داخلی کتابخانه‌ها ایفا می‌کنند. براساس گزارش «یونسکو»، هشت میلیارد نفر در این سیاره زندگی می‌کنند که بخش بزرگی از آن‌ها هنوز به فناوری اطلاعات دسترسی ندارند. در چشم‌انداز تغییر عادات آموزشی و یادگیری، طراحی‌های داخلی سازگار و انعطاف‌پذیر با استفاده از تکنیک‌ها و همچنین مصالح ساختمانی محلی، توانایی برقراری ارتباط نسل جوان با موضوعات مرتبط با مراقبت از محیط‌زیست، کاهش ردیاب محیط‌زیستی و احترام به میراث

مجسمه درخت یادگیری در فضا گنجانده شده است یا در بازسازی کتابخانه هنرستان موسیقی شانگهای، قفسه‌های کتاب با فضایی غارمانند برای نشستن به فضای مطالعه اضافه شده است تا کودکان درون‌گرا در آن احساس راحتی داشته باشند.

خانه کتاب «Pingtan» واقع در یکی از روستاهای چین، علاوه بر ایجاد فضایی برای ادغام مطالعه و بازی، با معرفی انواع مختلف بازی‌های فضایی، محیط‌های مهیج‌تری را برای مطالعه کودکان فراهم می‌کند. فضای داخلی این ساختمان با صندلی‌های ارگانیک، جزیره‌های بازی و میزبان دیگر برای حفظ قابلیت دسترسی، انعطاف‌پذیری و تداوم سازماندهی شده است. استفاده از ترکیب مواد و مصالح مختلف همچون چوب، سنگ و پارچه، امکانات فراوانی را برای سرگرمی، یوبایی و سازگاری با اهداف آینده فراهم می‌کند. این کتابخانه از طریق فضای باز خود با محیط اطراف از جمله یک کتاب‌فروشی و یک کافه ترکیب می‌شود. طراحی، چیدمان و نورپردازی به‌صورتی است که مرزهای بین فضای داخلی و خارجی را محو می‌کند و علاوه بر بهینه‌سازی فضا، به رفتارها و تعاملات کاربران شکل می‌دهد. کتابخانه «Mariam» در تانزانیا نیز با هدف ایجاد محیط‌های خوشایند و فراگیر برای یادگیری، خلاقیت و مشارکت جامعه انجام می‌شود و هم‌زمان تعهد به میراث معماری و قدرتی از تکنیک‌های ساخت‌وساز محلی و پایداری را در بر می‌گیرد.

المپیک

عملی‌شدن وعده پاریس برای برگزاری سبزترین المپیک

بازی‌های المپیک به پایان رسید، اما همه تجهیزات هنوز آنجا هستند و اکنون به‌عنوان یادگاری از بزرگ‌ترین نمایش ورزشی، بدون استفاده باقی مانده‌اند. حال سروشوت آن‌ها چه خواهد شد؟ آیا پاریس به وعده خود مبنی بر برگزاری سبزترین بازی‌های تاریخ عمل خواهد کرد؟

پارالمپیک آتی، از ۲۶ اوت تا ۸ سپتامبر که در پاریس نیز برگزار می‌شود، مجدداً استفاده خواهند شد. ایجاد یک رویداد کاملاً پایدار و سبز در چنین مقیاس بزرگی دشوار است، اما سازمان‌دهندگان پاریس سعی کردند مسیری را ایجاد کنند که بتواند روش انجام کارها را بهتر در آینده نشان دهد. به‌عنوان مثال، شن و ماسه مورد استفاده برای مسابقات والیبال ساحلی در نزدیکی برج ایفل، به باشگاهی مشابه داده می‌شود. بیش از ۱۴ هزار تشک ساخته‌شده از پلاستیک بازیافتی مورد استفاده در دهکده المپیک، به ارتش فرانسه داده می‌شود و پایه‌های مقوایی آن‌ها بازیافت می‌شود. همچنین تجهیزات ورزشی مانند توپ تنیس و تجهیزات دوومیدانی، به باشگاه‌های ورزشی فرانسه اهدا خواهد شد. میلان اداری اجاره‌شده از شرکت فرانسوی «Lyreco» پس گرفته شده و توسط این شرکت برای راه‌اندازی یک تجارت جدید میلان دست‌دوم استفاده می‌شود. جالب‌تر از همه، دیوار کوهنوردی و پارک‌های اسکیت‌برد بازی‌ها جابه‌جا خواهند شد تا فرصت‌هایی برای تمرین ورزش برای ساکنان حومه سن-سن-دنی کم‌درآمد فراهم کنند.

حاشیه

دبیر شورای عالی هنر:

صداوسیما دیگر نمی‌تواند گل جلوی ساز بگذارد

دبیر شورای عالی هنر، دیروز بیستوسوم مردادماه، جزئیاتی از سند ملی موسیقی کشور ارائه کرد. به گزارش ایسنا، «محمدحسین ایمانی خوشخو» در این نشست خبری، از قانونی‌بودن نمایش ساز در تلوویزیون و قانونی‌بودن لگو کنسرت‌ها در شهرها در پی تصویب سند ملی موسیقی کشور خبر داد. او در این نشست گفت: «این سند دیگر هیچ دستگاهی حق لگو کنسرت ندارد... همچنین صداوسیما باید موسیقی را با تمام ملزومات صحنه‌ای نمایش دهد و دیگر نمی‌تواند گل جلوی ساز بگذارد.» او تأکید کرد که مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی، حکم قانونی دارد و همه مصوبات اجرا خواهند شد و این سند، نظام‌نامه مصوب موسیقی

و تصویر است که صداوسیما هم باید آن‌ها را رعایت کند. این مباحث درحالی مطرح شده است که صداوسیما هیچ قانون صریحی درباره نشان‌دادن ساز در تلوویزیون ندارد و مقام معظم رهبری نیز در استفتایی درباره نشان‌دادن آلات موسیقی در تلوویزیون فرموده‌اند: «آن دسته از آلات موسیقی که عرفاً از آلات مشترک بوده و قابل استفاده موسیقی حلال می‌باشد، خرید و فروش و استفاده از آن بقرصد منفعت حلال جایز است و تفاوتی هم بین تلوویزیون و جاهای دیگر نیست.» آنچه از این فتوا برمی‌آید آن است که نه تنها نشان‌دادن ساز که صدای نواخته‌شدن آن پخش می‌شود جایز است، بلکه حتی خرید و فروش آن از طریق آگهی در صداوسیما نیز اشکالی ندارد. این درحالی‌است که در موارد بسیار معدودی از جمله در شبکه‌های برون‌مرزی صداوسیما، اغلب ساز نمایش داده می‌شود و این موضوع تبدیل به یکی از سؤالات قدیمی شده که واقعاً چرا ساز در تلوویزیون نمایش داده نمی‌شود؟ به نظر می‌رسد، سند ملی موسیقی کشور آمده تا به این سؤالات بدهی پاسخ دهد، اما باید منتظر ماند و دید که صداوسیما از چه زمانی به این سند وقع می‌نهد؟